

Bij gepraat (21)

Eric Blankert, voorzitter ABTB

'Een dag die ik niet had willen missen', dat was de reactie van een lid na afloop van ons Imkerbonduitje naar de afdeling Blaricum en het arboretum van de Universiteit te Utrecht op 6 september jl. De ontvangst door de leden van de afdeling Blaricum was zeer hartelijk en goed georganiseerd. Op een boeiende wijze kregen wij een uiteenzetting over de historie van het boerderijdorp Blaricum met zijn oude en huidige inwoners die thans in merendeel tot een andere welstandscategorie behoren. De bijenschans naast de plaatselijke begraafplaats is in 1991 met behulp van de gemeente en subsidie van de provincie tot stand gekomen. De stal is ruim opgezet en door zijn vorm en het feit dat de stal deels uitgegraven is, zeer bijzonder.

• Een opmerkelijk detail was de bijenzwerm in de boomstronk naast de stal alsook het beschikken over een zaaiakker in de omgeving van de stal. In het arboretum kregen wij een lezing van Frouke Hofstede over 'wat zijn angeloze bijen en wat is hun relatie met honingbijen?' Het is heerlijk mensen te ontmoeten als Frouke, die met bezieling en liefde voor het vak haar kennis op ons overbracht. De sheets van haar PowerPoint presentatie zijn op ons secretariaat beschikbaar tegen kopie- en verzendkosten.

• Onder begeleiding van een gids werden de thematuinen (b.v. gegroepeerde planten rond thema verf, religie, geneeskunst etc.), de rotstuinen, voorbeeldtuinen en de op die dag gehouden vaste plantenbeurs bezocht.

De opzet van de dag was geslaagd en de leden van verschillende afdelingen legden onderlinge contacten.

• Op 5 september met Bas Gouda en Claudio van de Weetering bij Geer Jansen de financiën van 'Vrienden van Ambrosiushoeve' over het afgelopen boekjaar gecontroleerd en in orde bevonden. De jaarvergadering d.d. 13.09.2003 werd uitstekend geleid door M. de Haan die, gegeven het feit dat PPO-Bijen zich mogelijk in Wageningen gaat vestigen, zich als stateloos promotor/gebruiker van het arboretum voor een zeer moeilijke opgave gesteld ziet. Het zal moeilijk worden om haar doelstellingen met een eventuele nieuwe eigenaar van de gronden te zien verwezenlijken. (Gelet op het bijzondere karakter en de historische waarde van de tuin zijn mede i.v.m. de oude afspraken omtrent het onderzoekscentrum, terzake door de delegatie van de Bedrijfsraad in het overleg met dhr. Vink van het ministerie LNV d.d. 26.09.2003 nadere vragen gesteld).

Het arboretum blijft vooralsnog tot en met de tweede helft 2004 te bezoeken op afspraak door o.a. groepen. Voor jongeren is door Jan Piet Frens een natuurpad voor de jeugd gemaakt. Aansluitend en na een consumptie buiten in het zonnetje bij het 'Ir. Mommerspaviljoen' werd de bijenstal van de plaatselijke vereniging in Reusel (N.B.) bezocht. Op een unieke locatie is wederom met behulp

van de gemeente een prachtige bijenstal gebouwd met les- en slingeruimte en zelfs een invalidentoilet. De toelichting van Pierre Sanders op de totstandkoming en het gebruik van de stal zou evenals de stal in Blaricum tot voorbeeld kunnen dienen voor die afdelingen die initiatieven in deze richting willen ontwikkelen.

• De Monumentendag in Gendt op zondag 14 september jl. werd opvallend goed bezocht en de belangstelling van jong en oud voor de bijen was groot. Het historische verhaal van Bart Hartjes, dat de voor consumptie ongeschikt gemaakte suiker met peper op een tafel werd gestrooid, om vervolgens de peper (lichter dan suiker) eruit te blazen, ging er op deze mooie historische dag in als koek.

• De Bedrijfsraadvergadering van 22.9.2003 heeft eindelijk de door ons gewenste duidelijkheid gegeven over structuur, de commissies en de delegaties die tot de Bedrijfsraad behoren.

• Op uitnodiging van de VBBN afdeling Eengezindheid uit Eerbeek bezocht ik de zeer gezellige en sfeervolle 95ste honing- en bijenmarkt op zaterdag 27 september jl. van 10.00-14.30 uur.

Een keur van kramen stond opgesteld en bekende imkergezichten waren op zoek naar nieuwtjes of vertelden over eigen vindingen en bevindingen. Wie goed zijn oor te luisteren legt bij dit soort bijeenkomsten kan er veel van opsteken.

Uiteraard werd er ook gesproken met delegatieleden van de Bedrijfsraad die de dag hiervoor nog gesproken hadden met dhr. Vink van het LNV. Aangezien dit jaar nog geen besluit te verwachten valt over het voorstel van de Bedrijfsraad een preventie-/voorlichtingsplan te betalen als de overheid de bestrijding m.b.t. het Amerikaans vuilbroed voor haar rekening neemt, zal de door de ledenvergadering goedgekeurde contributieverhoging van €3,- m.i.v. 2004 **niet** plaats vinden. De verhoging van de contributie i.v.m. de kostenverhoging van het maandblad zullen bekend zijn na 10 november wanneer de begroting van het blad 'BIJEN' wordt vastgesteld. (zie ook 'Bijgepraat 17').

• In een volgende bijdrage zal ik u verslag doen over de bestuursvergadering van 29 september, het federatief overleg van vier imkerorganisaties op 1-10-2003, de honingkeuring Laga 4-10-2003, de eerste indrukken cursus honingkeurmeester, de bijeenkomst bijengezondheidscoördinatoren en drachtplantenvertegenwoordigers van de afdelingen 25-10-2003, etc.

Uit het Hoofdbestuur Vergadering 28 augustus 2003

Rob Nijman, secretaris VBBN

Na de vakantieperiode is het HB op woensdag 28 augustus weer aan de slag gegaan. Een belangrijk deel van de ver-

gadering bestond uit het bespreken van het concept beleidsplan 2004-2009 en het concept activiteitenplan 2004.

De opbouw van het beleidsplan is als volgt: na een voorwoord komt de situatiebeschrijving en analyse. Binnen dit hoofdstuk worden de Vereniging en Afdeling Handel beschreven. Vervolgens komt er een stuk over externe invloeden met een analyse. In de analyse zijn vier punten geïnventariseerd, te weten: sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen.

In het tweede hoofdstuk wordt het strategisch plan beschreven. Als eerste de missie. Voor de missie hebben wij ons laten inspireren door de uitroep in de musical 'de drie musketiers': één voor allen, allen bij één'. Hierna wordt dit verder uitgewerkt in doelstellingen, doelgroepen en strategie.

Hoofdstuk 3 van het beleidsplan bestaat uit zes specifieke onderwerpen:

1. PR, werving, promotiebeleid;
2. Onderwijs;
3. Dracht;
4. Bijenproducten;
5. Bijengezondheid;
6. Commerciële imkerij-activiteiten, o.a. bestuiving.

Ook is het activiteitenplan voor 2004 met elkaar doorgenomen. De inhoud hiervan zijn de zes specifieke onderwerpen uit het beleidsplan. Elk onderwerp is zo beschreven dat de genoemde activiteit(en) voor het jaar 2004 ook in dat jaar zoveel mogelijk kunnen worden afgerond.

Bent u benieuwd naar de inhoud van deze twee documenten? De twee concepten, het beleids- en activiteitenplan zijn besproken op de vergadering van HB en groepen op zaterdag 20 september 2003.

Hierna gaat het groepsbestuur deze twee stukken bespreken op de groepsvergadering van uw groep. Dus dit najaar. Gezien het belang voor de toekomst van de VBBN roept het HB de subverenigingen op om gehoor te geven aan de uitnodiging van de groepsvergadering in uw omgeving. Op 1 januari 2004 moeten alle reacties uit de groepen binnen zijn bij het HB. Na eventuele aanpassing worden beide stukken gereedgemaakt voor de besluitvorming in de komende Algemene Ledenvergadering op zaterdag 27 maart 2004.

Vergadering Hoofdbestuur/ groepen VBBN 20 september 2003

Zaterdag 20 september 2003 heeft het overleg tussen de leden van het hoofdbestuur en de bestuursleden van de groepen plaatsgevonden.

Bij de mededelingen is gesproken over de tot nu toe geringe respons op verschillende oproepen van de VBBN. In het komende blad BIJEN komt er op de grijze pagina's weer een aantal oproepen. Aan de groepen wordt gevraagd hier aandacht aan te besteden.

• Op 13 september jl. heeft de expositie van het Bijenhuis deelgenomen aan de Open Monumentendag. Dit jaar stond deze dag in het teken van de boerderij. Tijdens de openstelling van 11.00-13.30 uur hebben 73 bezoekers

het Bijenhuis bezocht. Tot nu heeft één van de bezoekers zich opgegeven voor een beginnerscursus.

Een paar mededelingen uit de groepen

- Binnen de groepen Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel-Oost werkt de werkgroep NON-BIJÉén aan een plan om in te spelen op de Europese regelgeving voor subsidies.
- Overijssel-Oost is druk met de LAGA. Ruim 1 miljoen bezoekers passeerden de poorten van deze tentoonstelling.
- Noord-Brabant heeft deelgenomen aan de Boerderijdag. Deze werd goed bezocht.
- Een volgend agendapunt is het beleidsplan 2004-2009 en het activiteitenplan 2004. De groepen zullen beide plannen in concept presenteren aan hun subverenigingen tijdens de najaarsvergadering. Opmerkingen moeten vóór 1 januari 2004 door het secretariaat VBBN zijn ontvangen.
- Vervolgens is gesproken over bijenmarkten. Door personele problemen en om economische redenen zal het Bijenhuis vanaf 2004 nog maar aan een beperkt aantal bijenmarkten deelnemen. Belangstellende subverenigingen kunnen voor deelname aan een markt gebruik maken van de aanhanger van het Bijenhuis. Deze aanhanger is gevuld met de meest gangbare verkoopartikelen van het moment van uitlenen.
- Door de commissie Onderwijs wordt gewerkt aan een regeling bijenteeltonderwijs Nederland. Op een vraag over de adviesprijs voor cursussen wordt geantwoord dat er bij de commissie Onderwijs een calculatievoorbeeld is te verkrijgen welke bruikbaar is bij het benaderen van subsidiegevers.
- In de rondvraag is aan het HB gevraagd actie te willen ondernemen tegen de prijsverhoging voor plaatsing van bijenvolken op de heide van defensieterrinen. Tot slot vanaf 1 januari 2004 zijn in het Bijenhuis 'diagnostic kits' voor AVB te koop. Kosten circa €12,-.

Informatiedag nieuw honingkeuringsreglement

Op 13 december in NME-centrum 'De Papaver', Korftlaan 6 te Delft, aanvang 11.00 uur. Organisatie: Commissie Honing en VBBN groep Zuid-Holland. Honingkeurmeesters uit andere groepen zijn ook welkom, wel even aanmelden, want vol is vol! Lunchpakket en een honingproduct meebrengen. Inl.: D. Hofland, 070-36 82 934, E: mobidick@zonnet.nl

Dimethoaat opnieuw de oorzaak van spuutschade

Henk van der Scheer, hoofdbestuurslid VBBN

De afgelopen zomer was het helaas weer raak met spuit-schade bij bijen door het spuiten van dimethoaat tegen luis met name op aardappel. Uit informatie van de AID en van gedupeerde imkers blijkt het te gaan om enige tientallen gevallen. Dat is weliswaar minder omvangrijk dan in 1996 toen ongeveer 1000 volken werden getroffen,

maar toch. Het zullen je volken maar zijn. En voorts: als honingbijen de klos zijn door het spuiten met een bestrijdingsmiddel, dan mag worden aangenomen dat ook andere insecten die op de honingdauw afkwamen, zullen zijn gedood.

Een ongelukkige samenloop van omstandigheden

Op aardappel kunnen meerdere luizensoorten voorkomen. Meestal gaat het om de groene perzikluis (*Myzus persicae*), maar dit jaar was vooral de vuilboomluis (*Aphis nasturtii*) aanwezig op aardappel. Dat is een luis die niet door alle luisbestrijdingsmiddelen vengoed wordt bestreden. Plenum (met als werkzame stof pymetrazine) is tegen de vuilboomluis zeer effectief en dus het aangewezen middel, maar ongelukkigergwijs was dat middel tijdelijk uitverkocht. Nogal wat boeren grepen daarop naar het goedkope middel dimethoaat en spotten daarmee zonder (goed) te kijken of ook bijen op het gewas vlogen. Uit die handeling blijkt, dat niet iedere boer weet dat dimethoaat onvoldoende tegen de vuilboomluis werkt en/of dat hij te maken had met de vuilboomluis. Kortom: na de bespuiting met dimethoaat dode bijen en nog steeds vuilboomluis op de aardappelplanten. De AID Inspectie Noord en Oost heeft dat de boeren via de pers laten weten, maar het kwaad was toen al geschied. De boeren waren dus in overtreding, want ze hadden eerst moeten kijken of er geen bijen op de planten vlogen conform het Wettelijk Gebruiksvoorschrift van dimethoaat. De AID probeert nu tegen de betrokkenen verbaliserend op te treden. Dat valt overigens nog niet mee, want sommige boeren schijnen te zeggen, dat ze wel degelijk hebben gekeken alvorens met dimethoaat te spuiten en dat ze toen geen bij hebben gezien!

Bijen vlogen wel degelijk op aardappel

Bijen vlogen voor de bespuiting met dimethoaat wel degelijk op aardappel zo blijkt uit stuifmeelonderzoek door Drs. J. Kerkvliet. Hij onderzocht een paar honingmonsters van volken die in de buurt van aardappelvelden hadden gestaan, maar waarvan de honingkamers al waren weggehaald voor de bespuiting met dimethoaat plaats vond. In enkele daarvan vond hij stuifmeel van aardappel tot wel 10% van het totaal. Die vondst is nieuw voor Nederland. Voor zover bekend vliegen bijen niet op de bloemen van aardappel. Daarom wordt aangenomen dat het in de honing gevonden stuifmeel uit de bloemen is gevallen in de honingdauw op de bladeren en stengels en dat die honingdauw werd verzameld door de bijen.

Hoe nu verder?

Plenum is een effectief middel tegen (vuilboom)luis en als binnen een jaar ook Calypso (met als werkzame stof thiacloprid) zou worden toegelaten, dan heeft de boer twee effectieve middelen. Beide middelen zouden tamelijk onschuldig zijn voor bijen. Gaat het om andere luizen dan de vuilboomluis, dan zijn ook andere insecticiden inzetbaar met geen of weinig schade voor de bijen. Is dimethoaat dan nog wel nodig, gezien de gevaren van een bespuiting met dit middel voor honingbijen en andere insecten? Eén van de aspecten waarop bestrijdingsmiddelen bij toelating worden beoordeeld is het risico voor natuur en milieu. Het moge duidelijk zijn dat in geval van dimethoaat het risico voor de natuur erg groot is. Weliswaar is de huidige toelating zodanig dat in theorie geen spuitschade meer

zou mogen optreden, maar de praktijk wijst anders uit. Reden om met de verantwoordelijke instanties te praten over een verbod op toepassing van dimethoaat op aardappel na eind juni. Een verbod na die datum lijkt afdoende, omdat de problemen bij aardappel zich steeds in de zomer afspelen.

bijen

FAMILIEBERICHTEN

In memoriam

JANUS RAATS en JAN GEERTS

'twee dikke vrienden' zijn niet meer in ons midden.

Janus Raats overleed 25 januari jl. op 76-jarige leeftijd. Hij was vele jaren de erg accurate secretaris van de vereniging

Teteringen e.o., een functie die nu door zijn zoon André wordt vervuld. Janus had geruime tijd tussen de 30 en 50 bijenvolken welke deels werden ingezet voor de bestuiving terwijl met de andere naar diverse drachtgebieden werd gereisd. Bij de bedrijfswedstrijden

binnen de vereniging was hij erg actief hetgeen resulteerde in enkele jaren mogen deelnemen aan de bondswedstrijden met erg goede resultaten. Ook bij 'de strijd om de gele trui' van de reisgroep Bavel tijdens de koolzaadtocht in de IJsselmeerpolders was hij een geduchte tegenstander.

Jan Geerts overleed 26 juni jl. op 75-jarige leeftijd.

Hij was vele jaren, tot aan zijn overlijden, een uiterst actieve

voorzitter van de vereniging Teteringen e.o. en vele jaren penningmeester van Kring de Baronie. Het aantal bijenvolken was ongeveer de helft van dat van zijn 'dikke vriend', die vrijwel altijd gezamenlijk op dezelfde drachtgebieden werden ingezet. Bij de koolzaadwedstrijd was hij een

grote gangmaker. Zijn bemiddelende rol bij de jaarlijkse spuitschade te Bavel en zijn werk als lid van de commissie 'financiën Bond van Bijenhouders' zullen erg lang in mijn geheugen blijven.

Samen waren zij bijzonder vaak op pad naar diverse activiteiten binnen de bijenhouderij zoals: vergaderingen en studiebijeenkomsten/-dagen van Kring de Baronie, de Bond van Bijenhouders ZLTO en de Vlaamse Bond, tentoonstellingen en bijenmarkten, open dagen, zelf bij Van Dam in Jubbega Friesland kwam je ze tegen.

Graag dank ik hen beide op deze wijze voor het vele werk dat zij binnen de bijenhouderij deden en wens mevrouw Raats en haar kinderen, de broers en zussen van Jan Geerts en ook de vereniging Teteringen veel sterkte toe om het verlies van 'twee dikke vrienden' te kunnen verwerken.

C.J. Roelen, oud-secretaris Kring de Baronie en oud-voorzitter Bond van Bijenhouders ZLTO